

Số: **190/2024/QĐST-VDS**

Đông Anh, ngày 26 tháng 7 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH

SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

(V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự)

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐÔNG ANH - THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán- Chủ tọa phiên họp:* Bà **Nguyễn Thị Thu Huyền**
- *Thư ký phiên họp:* Bà **Hoàng Thu Thảo**
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp:* ông Nguyễn Doãn Hải - Kiểm sát viên.

Ngày 26/7/2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đông Anh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 143/2024/TLST-VDS ngày 06/5/2024 về việc Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 12/2024/QĐST-VDS ngày 09/7/2024 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà **Ngô Thị G**, sinh năm 1951.

Hộ khẩu thường trú và nơi ở: ... huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội. (Có mặt tại phiên họp).

2. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị **Nguyễn Thị Ch**, sinh năm 1955.

Hộ khẩu thường trú và nơi ở: ... huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội. (Vắng mặt tại phiên họp).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai tại Tòa án, người yêu cầu bà Ngô Thị G trình bày:

Về quan hệ: Bà Nguyễn Thị Ch, sinh năm 1955 có hộ khẩu thường trú tại thôn, huyện Đông Anh, Hà Nội. Bà Ch có bố là ông Nguyễn Văn H (đã chết) và mẹ là Ngô Thị Minh (đã chết). Bà Ch có một người anh ruột là Nguyễn Văn D (đã chết năm 1968) không có vợ con gì, ngoài ra không có anh chị em ruột nào khác.

Bà Ngô Thị G là dì ruột của bà Ch, bố mẹ bà G đều đã chết từ lâu, bố mẹ bà G sinh được bảy người con đẻ và không có con nuôi nào khác là:

- Ngô Văn C (đã chết);
- Ngô Văn S (đã chết);
- Ngô Văn S (đã chết);
- Ngô Thị M (đã chết);

- Bà Ngô Thị G;
- Ngô Thị L;
- Ngô Thị Th;

Bố bà Ch là ông Nguyễn Văn H là người có quê quán ở nơi khác chuyển đến thôn sinh sống, tại địa phương thì ông H không có họ hàng, người thân thích nào khác. Sau khi bố mẹ bà Ch chết, bà G đã trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng bà Ch.

Về tiền sử nhi khoa, quá trình phát triển thể chất của bà Ch: Bà Ch từ khi sinh ra đã có các biểu hiện chậm phát triển, không đạt theo các mốc phát triển bình thường như người khác. Tiền sử gia đình không ai mắc bệnh liên quan đến tâm thần, thần kinh. Gia đình bà Ch cũng chưa đưa bà Ch đi chữa trị tại cơ sở y tế nào.

Về đặc điểm tính tình, sinh hoạt, biểu hiện của bà Ch từ nhỏ cho đến nay: Từ nhỏ, bà Ch sống cùng gia đình bà tại ... huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội. Bà Ch bị chậm phát triển trí não, lớn lên thì không đi học được, không biết chữ, thỉnh thoảng lại bỏ đi lang thang, gia đình phải tìm về. Bà Ch lúc nhớ lúc quên không nhận biết được ai là người thân trong gia đình, khi tiếp xúc với người khác thì thường xuyên cáu gắt, chửi bới vô cớ. Quá trình sinh hoạt hằng ngày, bà Ch không tự ăn uống, vệ sinh cá nhân được, đều do người khác phục vụ dọn dẹp. Tình trạng bệnh của bà Ch như vậy diễn ra hàng ngày từ khi sinh ra đến nay.

Đến năm 2013, Ủy ban nhân dân xã Xuân Canh lập hồ sơ và cấp Giấy xác nhận khuyết tật để bà G lĩnh tiền trợ cấp hàng tháng cho bà Ch.

Nay bà G đề nghị Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với cháu G bà là Nguyễn Thị Ch. Mục đích để gia đình giải quyết vấn đề dân sự liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp của bà Ch.

Về việc giám hộ cho bà Ch: Bà G đề nghị Tòa án giải quyết theo quy định pháp luật.

Về quản lý tài sản của bà Ch: Bà G không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Tại phiên họp:

- Bà Ngô Thị G trình bày vẫn giữ nguyên yêu cầu giải quyết việc dân sự.
- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp phát biểu quan điểm về thẩm quyền giải quyết vụ việc của Tòa án nhân dân huyện Đông Anh là đúng thẩm quyền; Thẩm phán, Thư ký tuân theo đúng quy định tố tụng dân sự, không có vi phạm. Sau khi đánh giá các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc, đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị Ch mất năng lực hành vi dân sự của bà Ngô Thị G. Về người giám hộ đương nhiên cho bà G đề nghị áp dụng Điều 53, 54 Bộ luật dân sự, UBND xã Xuân Canh có trách nhiệm cử người giám hộ đương nhiên cho bà Nguyễn Thị Ch.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đông Anh nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết vụ việc: Người yêu cầu là bà Ngô Thị G yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu là bà Nguyễn Thị Ch có nơi cư trú tại ...huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội. Do đó, thẩm quyền giải quyết vụ việc thuộc Tòa án nhân dân huyện Đông

Anh theo quy định tại Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] **Về quan hệ:** Bà Nguyễn Thị Ch có bố là ông Nguyễn Văn H, đã chết năm 1960 và mẹ là bà Ngô Thị Minh, đã chết năm 2015. Bà Ch có một người anh ruột là Nguyễn Văn Dũng, đã chết năm 1968. Ngoài ra, bà Ch không có chồng, con, anh chị em ruột nào khác. Bà Ngô Thị G là dì ruột của bà Ch, bố mẹ bà G đều đã chết từ lâu, bố mẹ bà G sinh được bảy người con đẻ và không có con nuôi nào khác. Bố bà Ch là ông Nguyễn Văn H là người có quê quán ở nơi khác chuyển đến thôn Lực Canh sinh sống, tại địa phương thì ông Huru không có họ hàng, người thân thích nào khác. Do đó, bà Ngô Thị G là dì ruột của bà Ch, đang trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc cho bà Ch, nhận tiền trợ cấp hàng tháng cho bà Ch. Căn cứ Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự, bà Ngô Thị G có quyền đề nghị Tòa án tuyên bố bà Ch là người bị mất năng lực hành vi dân sự.

[3] **Xét yêu cầu của bà G:**

Về tình trạng của bà Nguyễn Thị Ch: Theo ý kiến của bà G và những người hàng xóm của bà Ch, theo cung cấp của chính quyền địa phương thể hiện: Bà Ch từ khi sinh ra đã có hiện tượng không bình thường như người khác, chậm chạp không phát triển, không đạt theo các mốc phát triển bình thường như người khác. Từ nhỏ, bà Ch sống cùng gia đình bà tại ..., huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội. Bà Ch bị chậm phát triển trí não, lớn lên thì không đi học được, không biết chữ, thỉnh thoảng lại bỏ đi lang thang, gia đình phải tìm về. Bà Ch lúc nhớ lúc quên không nhận biết được ai là người thân trong gia đình, khi tiếp xúc với người khác thì thường xuyên câu gắt, chửi bới vô cớ. Quá trình sinh hoạt hàng ngày, bà Ch không tự ăn uống, vệ sinh cá nhân được, đều do người khác phục vụ dọn dẹp. Tình trạng bệnh của bà Ch diễn ra hàng ngày từ khi sinh ra đến nay. Gia đình bà Ch chưa đưa bà Ch đi khám chữa bệnh ở bất cứ cơ sở khám chữa bệnh nào.

Đến năm 2013, Ủy ban nhân dân xã, huyện Đông Anh đã lập hồ sơ và cấp Giấy xác nhận khuyết tật để bà G lĩnh tiền trợ cấp hàng tháng cho bà Ch.

Sau khi Tòa án thụ lý việc dân sự Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, bà G có đơn yêu cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà Ch. Tòa án đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà Ch. Tại Văn bản ghi nhận quá trình giám định sức khỏe tâm thần theo kết luận trưng cầu số 174/VBGNQTGD và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 174/KLGD cùng ngày 04/7/24 của Viện pháp y tâm thần Trung ương kết luận: ***Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Thị Ch bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F72. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.***

Do vậy, yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị Ch mất năng lực hành vi dân sự của bà Ngô Thị G là có căn cứ, phù hợp với Khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự nên được chấp nhận.

[4] **Về việc giám hộ cho bà Nguyễn Thị Ch:**

Theo quy định tại Điều 53 Bộ luật dân sự, bà Ch không có người người giám hộ đương nhiên.

Tuy nhiên, các anh chị em ruột của bà G đã thống nhất cử bà Nguyễn Thị G (Gì ruột của bà Ch) là người giám hộ cho bà Ch nên không có tranh chấp về việc cử người giám hộ. Do đó, Tòa án không xem xét giải quyết theo quy định tại Khoản 3 Điều 46 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

Theo quy định tại khoản 1, khoản 2, khoản 3 Điều 54 Bộ luật dân sự, Ủy ban nhân dân xã Xuân Canh có trách nhiệm cử người giám hộ. Việc cử người giám hộ phải được sự đồng ý của người được cử làm người giám hộ. Việc cử người giám hộ phải được lập thành văn bản, trong đó ghi rõ lý do cử người giám hộ, quyền, nghĩa vụ cụ thể của người giám hộ, tình trạng tài sản của người được giám hộ.

Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch.

[5] Về quản lý tài sản của bà Ch: Đương sự không yêu cầu Tòa án giải quyết. Do đó, Tòa án không xem xét, giải quyết.

[6] Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm: Người yêu cầu là bà Ngô Thị G phải chịu lệ phí theo quy định của pháp luật.

[7] Đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp là có căn cứ, phù hợp với quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 22; Khoản 3 Điều 46; Khoản 1 Điều 54; Điều 57; Điều 58 Bộ luật dân sự;

- Khoản 1 Điều 27; Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 367; Điều 372; Điều 376; Điều 377 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Ngô Thị G.

Tuyên bố bà Nguyễn Thị Ch, sinh năm 1955, nơi cư trú: huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội mất năng lực hành vi dân sự.

2. Ủy ban nhân dân, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội có trách nhiệm cử người giám hộ. Việc cử người giám hộ phải được sự đồng ý của người được cử làm người giám hộ. Việc cử người giám hộ phải được lập thành văn bản, trong đó ghi rõ lý do cử người giám hộ, quyền, nghĩa vụ cụ thể của người giám hộ, tình trạng tài sản của người được giám hộ.

3. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của Bộ luật dân sự và pháp luật về hộ tịch. Người giám hộ được đại diện cho bà Ch trong việc thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của bà Ch.

4. Lệ phí việc dân sự sơ thẩm là **300.000** (ba trăm nghìn) đồng, bà Ngô Thị G được miễn nộp tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

5. Bà Ngô Thị G có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Quyết định này có thể bị kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của pháp luật.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- VKSND huyện Đông Anh;

THẨM PHÁN - CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

- UBND xã Xuân Canh;
- Lưu hồ sơ vụ việc

Nguyễn Thị Thu Huyền

.